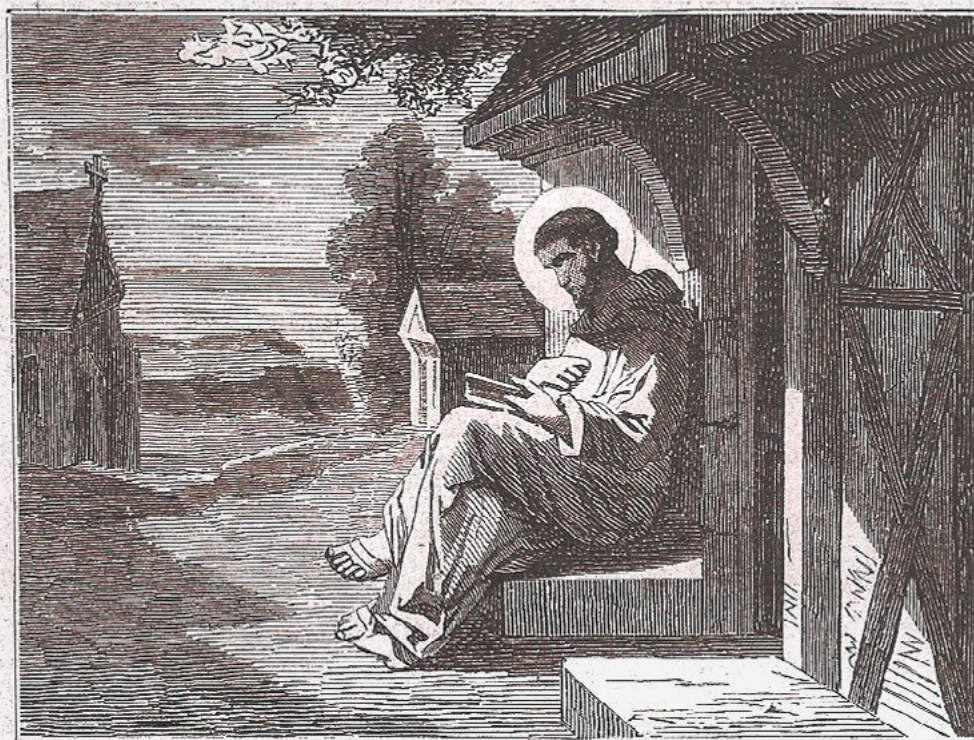

De Sint-Walrickruïne

door Harrie Joosten, Jan Willemsen en Leo Ewals

De Sint-Walrickruïne in Overasselt kan bogen op een eeuwenoude geschiedenis, waarover het laatste woord ongetwijfeld nog niet is gezegd. De oorsprong gaat terug tot de tijd dat benedictijner monniken van de Franse abdij Saint-Valéry-sur-Somme grond verwierven in Overasselt en daar een priorij vestigden. Dat verklaart in ieder geval de naam Walrick, afgeleid van Walaric of Valéry.

En het gebouwtje? Waarschijnlijk is er eerst een kapel in hout gebouwd door de kloosterlingen die voor hun priorij een eigen bedehuis wensten. Bovendien zullen ze er de mensen hebben willen opvangen die op de koortsboom afkwamen. In de eeuwen die volgden, werden die houten kapelletjes in de regel vervangen door een stenen gebouw. De huidige ruïne is in steen en wordt in de late Middeleeuwen, in de vijftiende eeuw gedateerd. Aan de oostkant ziet men nog een priesterkoor met een verhoging voor een altaar, zodat de kapel gebruikt kon worden voor de eredienst.

SAINT VALÉRY, ABBÉ DE PICARDIE (619)

De Heilige Valéry, illustratie uit Abbé L. Jaud, *Vie des saints de tous les jours*, Tours, 1950

De Sint-Walrickruïne, vermoedelijk in 1740-1750 gekopieerd door Hendrik de Winter naar een tekening van Abraham de Haen uit 1730 (Leiden Universiteitsbibliotheek, P 313-I N 15)

A.L. Koster, Sint-Walrickruïne, tekening, 'St. Wilbertskapel bij Heumen 1900' (Gelders Archief, nr. 1551-1223)

In de zestiende eeuw, met de komst van de reformatie, verloor de kapel haar functie en raakte in verval. In de achttiende eeuw restte er nog slechts een forse ruïne. In de twintigste eeuw waren er plannen voor restauratie, maar door de Tweede Wereldoorlog kwam daar niets van. Na de oorlog is de kapel deels weer opgemetseld met oude stenen van het voormalige kasteel van Balgoij.

De verkenners bij de madonna van Sint-Walrick, ca. 1953 (foto coll. Kasteel Heijen)

In 1953 lieten de katholieke verkenners van de Lourdesgroep die hun home hadden in Sint-Walrick, buitencentrum van Scouting Nederland, een Maria-beeld maken door de kunstenaar Peter Roovers en plaatsten dat in een nis in de oude kapelruïne. Ook metselden zij een steen in, afkomstig uit de grot van Lourdes. Aanleiding was het eeuwfeest in 1953 van de terugkeer van het beeld van de Zoete Lieve Vrouw van Den Bosch naar de Sint Jansbasiliek vanuit Brussel waar het Mariabeeld tot 1853 was ondergebracht. Nadat de kapelruïne in beheer was genomen door de Stichting Baet en Borgh, is er een bronzen versie gegoten van het Mariabeeldje van Roovers en werden er kunststof replica's van in omloop gebracht. Het bronzen beeldje werd echter gestolen en toen heeft men een ander heiligenbeeld in de nis gezet.

De volksdevotie rond de ruïne is nooit verdwenen. Tot vorige eeuw werden er in de vastentijd, met tweede Paasdag en Pinksteren pelgrimstochten georganiseerd naar de ruïne en de ernaast staande lapjesboom. Nog steeds hangen daar honderden lapjes. Of er wonderen hebben plaatsgevonden weten we niet. De koortsboom en de pittoreske ruïne hebben hun geheimen nooit geheel prijsgegeven.

Schola Karolus Magnus in 2014 bij Sint-Walrick (foto Jan Timmermans)

Sinds een tiental jaren ziet men in de vroege ochtend van Paaszaterdag bij de ruïne weer mannen in monnikspij die hun gregoriaanse zang toevertrouwen aan de ochtendnevelen. Het is een stemmige evocatie van de gewijde sfeer van weleer.